

ایجاد منظومه فکری درباره «آزادی» منوط به فهم صحیح کتاب، سنت و عقل است

لازمه رسیدن به آزادی حقیقی روحی مدنظر اسلام، آن است که انسان برخی از محدودیت‌ها را برای جسم و بدن خود بپذیرد و فهم درست کتاب و سنت و عقلانیت دینی، منابع ما برای منظومه‌سازی فکری در باب «آزادی» در محدوده دین محسوب می‌شود.

لازمه رسیدن به آزادی حقیقی روحی مدنظر اسلام، آن است که انسان برخی از محدودیت‌ها را برای جسم و بدن خود بپذیرد و فهم درست کتاب و سنت و عقلانیت دینی، منابع ما برای منظومه‌سازی فکری در باب «آزادی» در محدوده دین محسوب می‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین محسن غروی‌ان، عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی (ص) العالمیه، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، به بیان سخنانی در تفسیر بیانات اخیر رهبر معظم انقلاب در چهارمین نشست اندیشه‌های راهبردی با موضوع آزادی و درباره دیدگاه اسلام در باب مفهوم آزادی پرداخت.

وی اظهار کرد: تفسیر بنده از بیانات مقام معظم رهبری این است که مراد از محدودسازی خودمان در چارچوب اسلام آن است که اسلام بر اساس فلسفه و انسان‌شناسی خاص خود معتقد است که حقیقت انسان مربوط به عالم دیگری است و ما زمانی به آزادی حقیقی می‌رسیم که روحمان (و نه جسممان) آزاد شود.

رسیدن به آزادی حقیقی منوط به پذیرش محدودیت‌هاست

نویسنده کتاب «آشنایی با فلسفه» عنوان کرد: مقوم شخصیت ما همان روح است و ما برای رسیدن به آن آزادی روحی باید محدودیت‌هایی برای جسم و بدنمان به عنوان مثال در خوردن و آشامیدن و استفاده از نعمت‌های دنیوی قبول کنیم؛ چراکه آزادی روح با آزادی مطلق جسم سازگاری ندارد و آن آزادی حقیقی که در عرفان از آن بحث می‌شود زمانی برای روح حاصل می‌شود که تعلقات مادی به تدریج کم و در نهایت به حد صفر نزدیک شود.

عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی (ص) العالمیه بیان کرد: همین شهوات و تعلقات و وابستگی‌های آدمی به شکم و شهوت بارزترین تعلقات حیات دنیوی هستند و مراد مقام معظم رهبری آن است که ما به هر حال اگر بخواهیم پرواز کرده و روح خود را آزاد کنیم، باید از قید شکم و شهوت و زندگی صرفاً طبیعی، حیوانی و مادی کنده شویم و در چارچوب محدودیت‌هایی حرکت کنیم که اسلام برای ما مشخص کرده است.

منابع منظومه‌سازی در باب «آزادی»

وی در تبیین فرازی از بیانات مقام معظم رهبری درباره ضرورت حرکت به سمت منظومه‌سازی در باب مفهوم آزادی و در پاسخ به این سؤال که منابع ما در منظومه‌سازی چه چیزهایی هستند، گفت: منابع آن منظومه‌سازی فهم درست کتاب و سنت و عقل است؛ یعنی آنچه از کتاب خدا و روایات برداشت می‌کنیم و نیز آنچه بر اساس عقلانیت اسلامی و دینی به دست می‌آوریم، منابع ما برای ایجاد منظومه فکری در باب آزادی هستند.

مبدأ و منشأ آزادی در اسلام

حجت‌الاسلام غروی‌ان در پاسخ به این سؤال که مبدأ و منشأ آزادی در اسلام چیست؟ اظهار کرد: به عقیده بنده همه چیز از درون خود انسان آغاز می‌شود و منشأ بیرون از انسان نیست و این انسان است که از درون خود برای خود نیازی را حس کرده و برای رسیدن به آن نیاز حرکت و اقدام می‌کند و آغاز فلسفه از درون خود انسان است.

حجت‌الاسلام غروی‌ان:

اگر آزادی جدای از اسلام را تعقیب کنیم، سه خطر بزرگ در پیش خواهیم داشت: نخست تنزل انسان در حد حیوان، دوم ایجاد هرج و مرج و سومین خطر محرومیت از بسیاری از التذاذات عالم هستی که همان لذت‌های معنوی و عرفانی است

نویسنده کتاب «در محضر استاد حسن‌زاده آملی» خاطرنشان کرد: سپس این انسان مفهومی به نام خدا را به عنوان مبدأ هستی، کمال و سعادت و مبدأ التذاذ برای خود تعریف می‌کند و سپس می‌گوید که برای رسیدن به کمال و سعادت باید به خدا برسیم. مفهوم خدا نیز ابتدائاً از درون خود انسان آغاز می‌شود.

وی در تشریح این مطلب گفت: به عبارت دیگر ما در هستی‌شناسی خدا را مبدأ هستی می‌دانیم، اما در معرفت‌شناسی انسان مبدأ است، یعنی این شناخت‌ها از خود انسان آغاز می‌شود و آنگاه خدا را برای خود اثبات می‌کنیم. در معرفت‌شناسی نیاز به اثبات و معرفت خدا و رسیدن به خدا از درون خود انسان آغاز می‌شود. بنابراین انسان مبدأ معرفت‌شناسی و خداوند مبدأ هستی‌شناسی است و در بحث آزادی نیز همین‌گونه است.

عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی(ص) العالمية اضافه کرد: لازمه رسیدن به آن آزادی حقیقی روحی که همان مصداق سعادت و کمال است این است که انسان برخی از محدودیت‌ها را بپذیرد و این پذیرش محدودیت‌ها، برای رسیدن به آن لذت آزادی حقیقی است.

خطرات پذیرش آزادی منهای اسلام

وی در بخش دیگری از سخنان خود در پاسخ به این سؤال که خطرات پذیرش آزادی منهای اسلام چیست؟ عنوان کرد: اگر آزادی جدای از اسلام را مطرح و تعقیب کنیم، به عقیده بنده سه خطر بزرگ در پیش خواهیم داشت: نخست آن‌که اگر آزادی از چارچوب اسلام خارج شود، تنزل انسان در حد حیوان پیش می‌آید که در آن صورت انسان امتیازی بر حیوانات دیگر نخواهد داشت.

حجت‌الاسلام غروی‌ان اضافه کرد: دومین خطر بروز هرج و مرج است؛ برای این‌که آزادی در سطح نیازهای طبیعی و حیوانی حد و مرزی نمی‌شناسد و همه نیز طالب این آزادی هستند و زمانی که محدودیت‌ها و قید و بندها و قوانین برداشته شود، هرج و مرج لازم می‌آید و سومین خطر آن است که ما از بسیاری از التذاذات عالم هستی که همان لذت‌های معنوی و عرفانی است، محروم می‌شویم و دیگر بهره‌ای از آن التذاذات نخواهیم داشت.